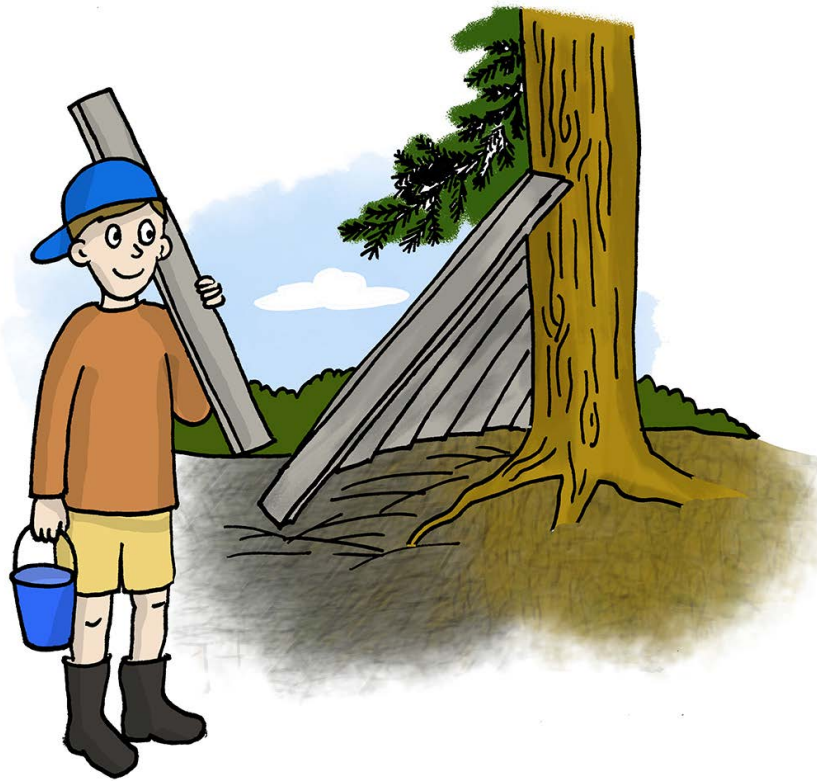

Tarinat: Kiisi Isotalo

Rauhan ja Onnin matkassa

Materiaalia perhetyön tapahtumiin teemalla rauha

Rauhaa on monenlaista. Sitä tarvitaan monenlaista. Harjoittelurauhaa, työ-
rauhaa, leikkirauhaa, tunnerauhaa, kasvurauhaa, luonnonrauhaa, rauhaa
kaikkien ihmisten kesken.

Jotta voi elää rauhassa muiden kanssa, on opittava elämään ensin rauhassa itsensä
kanssa.

Tässä on sinulle materiaalia, jota voit käyttää sellaisenaan tai muokata juuri sinul-
le sopivaan muotoon. Materiaali on rakennettu niin, ettei siinä ole kronologista jär-
jestystä, vaan tehtäviä ja tarinoita voi käyttää juuri niin kuin sinusta tuntuu hyvältä.

Iloa tekemiseen ja rauhassa elämiseen niin yksin kuin yhdessä muiden kanssa.

Onni ja Rauha ovat päässeet mukaan perheiltään Rauhan äidin kanssa. Lähtöpuuhia ja mitä matkan aikana tapahtuu. Ihmetelään luontoa ja sen ihmeitä.

Eteisessä etsittiin vaatteita. Oli lähdön hetki. Rauhalla oli hukassa hanskat, eikä Onni muistanut, mihin oli laittanut hattunsa. Onneksi Rauhan äiti oli tottunut etsimään kadonneita tavaroita, joten hattu löytyi Onnin takinhihasta. Niinhän päiväkodissa oli opetettu tekemään. Vihdoin ja viimein oltiin valmiita. Onnia jännitti, niin kuin aina kaikki uusi, eikä nyt ollut edes oma äiti mukana, koska äiti oli mennyt isoveljen vanhempainiltaan. Onneksi Rauhan äiti oli luvannut ottaa Onninkin mukaan perheiltään, joka olisi seurakuntakodilla. Oikeastaan Onni kyllä kuului vähän Rauhankin perheeseen, koska vietti tämän kanssa suurimman osan ajastaan. Rauhalla ei ollut sisaruksia, ja siksi Onni oli Rauhalle vähän kuin varaveli.

Tänään selvittäisiin kävelemällä, ei tarvittu autoa. Heidän seurakuntakotinsa kun oli melkein Rauhan kodin nurkan takana. Oli satanut ja maassa oli lätäköitä. Ne nähdessään Rauha ja Onni ottivat toisiaan käsistä kiinni, ja vaikka äiti huusi ”ÄLÄ!” niin se oli aivan turhaa. He hyppäsivät yhtäaikaa ja osuivat keskelle lätäkköä. Nappiin meni ja vesi lensi kauniissa kaaressa heidän ympärilleen.

- Kuinka kävi? kysyi äiti.
- Miten niin? kysyi Rauha.
- Kastuiko kengät? kysyi äiti.
- Ihan vähän, totesi Onni.
- Ei sitä saa sanoa, ärähti Rauha.
- Miksi? Kysyi Onni.
- Koska sitten äiti räyhää, selitti Rauha.
- En minä mitään räyhää, vaan olisin toivonut, ettei tarvitse mennä märillä sukilla sinne perheiltään.
- Ei hätää, tuumasi Onni.

– Miten niin? kysyi äiti.

– No koska siellä eteisessä on sellainen kori missä on villasukkia, joita saa lainata.

– Hyvä, sittenhän meillä ei ole hätää. Tuossa olisi vielä yksi iso lätäkkö, tuumasi äiti. – Otatteko uusiksi?

Eikä Onnia ja Rauhaa tarvinnut toista kertaa kehottaa. Pian vesi pärskähti uudesta.

– Äiti, katso! kiljaisi Onni ja veti saman tien käden suunsa eteen. – Anteeksi, kuului käden takaa.

– Ei se haittaa, totesi Rauhan äiti. Ei sinun äitisi ole tästä pahoillaan, ja minähän voin olla vaikka sinun varaäitisi.

– Kiitos, sanoi Onni vähän hämillään.

– Mitä sinä näit?

– Tuolla pihan kuusessa on kaksi oravaa. Ne taitavat leikkiä hippaa.

– Missä? kiljaisi Rauha.

– Tuolla. Tuossa isossa kuusessa, joka on seurakuntakodin pihassa, näytti Onni.

Silloin Rauhakin huomasi ne. Kaksi iloisen tuntuista oravaa kiipesi ylös ja alas, aivan kuin ne olisivat leikkineet hippaa.

Pysähdyttiin hetkeksi. Katseltiin muitakin luonnon ihmeitä. Mitähän kaikkea he näkivät? (Tässä voisi olla lasten ehdotuksia, jotka kaikki hyväksytään.)

– Jumala on kyllä vähän hassu, totesi Onni.

– Miten niin? Kysyi Rauha.

– No kun se on keksinyt oraville hipan ja paljon muuta hienoa.

– Totta, sanoi äiti, en ole osannut ajatella sitä tuolta kannalta, mutta totta. Jumala on viisas, hyvä, rakastava ja vähän hassukin. Hyvä niin.

– Nyt tuli kiire, tokaisi Rauha. – Kaikki muut menivät jo sisään.

Ja niin oli käynyt. Pihalla olivat enää he. Mentiin sisälle. Otettiin varasukat kopasta ja istahdettiin saliin. Alkoi ohjelma. Mitä kaikkea siellä sitten tapahtuikaan, selviää sinulle seuraavaksi.

Sisällä tapahtuu

Onni luki seinällä olevaa tekstiä.

– Jeesus sanoi: ”Minä jätän teille rauhan.”

– Onni, sinähän osaat lukea! ihmetteli äiti.

– Niin, minä opettelin mummon kanssa mummolassa, selitti Onni. Siellä kun sai harjoitella sitä ihan rauhassa.

– Onpa hienoa.

– Mä en opi ikinä, totesi Rauha.

– Opit sä, mä voin opettaa, ehdotti Onni.

– Voisitko?

– Totta kai, sanoi Onni ja hymyili niin rohkaisevasti, että sillä hetkellä Rauhas-ta tuntui, ettei se sittenkään tainnut olla ihan mahdotonta, se lukemaan opettelu.

Miettimistä ja tekemistä

Millaisia asioita haluat oppia ja mihin tarvitset harjoittelurauhaa ja kannustusta. Aikuiset ja lapset pohtivat tätä yhdessä. Voidaan kirjoittaa esim. kartonkiympyröihin ja kerätä ne seinälle tai lattialle, riippuen väkimäärästä.

- Opetellaan erilaisia aplodeja. Aplodeja on monenlaisia (viidet erilaiset), käydään ne läpi:
 1. Ihan tavalliset perustaputukset.
 2. Kannustavat, vähän kovemmat taputukset
 3. Raivoisat taputukset, joissa voi myös hihkua ja huutaa hurraa jne.
 4. Oravataputukset, jossa laitetaan etusormet ja keskisormet yhteen ja taputetaan niillä. Näitä tarvitaan, kun pitää taputtaa hiljaa.
 5. Kuurojen taputukset, jolloin nostetaan kädet eteen ja pyöritellään niitä. (Aivan kuin sinulla olisi rannerenkaat käsissäsi ja heiluttaisit niitä.)
- Testataan, halukkaat saavat mennä eteen tekemään jotakin ja muut antavat aplodit. Vetäjällä on valmiita vaihtoehtoja: Tuletko seisomaan yhdellä jalalla, kumartamaan, leikkimään hämä-hämähäkki-leikkiä...

- Kotitehtävä: Miettikää, millaisilla pienillä sanoilla ja teoilla lisäätte rauhaa omassa perheessänne. Video: Harjoittelurauha 2.

Jakke Jääkarhu mukaan

Illassa näytettiin video. Videolla esiintyi karhu, sellainen valkoinen jääkarhu, ja sillä oli kaveri mukana. Sen nimi oli Taika-Petteri.

Rauha ja Onni katselivat videon hiirenhiljaa vierekkäin istuen. Oli mukava istua ystävän vieressä. Kun video loppui, Onni puristi Rauhaa kädestä.

- Mitä nyt? Kysyi Rauha.
 - Onkohan näitä jossain lisää? Kysyi Onni.
 - Miten niin?
 - No, kun minusta tämä oli kyllä niin hyvä, että näitä voisi katsoa lisääkin.
 - Kysytään äidiltä, sanoi Rauha.
 - Joo, totesi Onni. Tehdään niin.
- Mitä siinä videossa sitten oli? Se sinulle selviää seuraavaksi.

- Video: Harjoittelurauha

Jumppaamaan

– Nyt en enää jaksa, totesi Rauha.

- Mitä et jaksa? kysyi äiti.
- Istua pepullani. Nyt pitää saada tehdä jotain ja heti.
- Mäkin kyllä haluaisin tehdä jotain, lisäsi Onni.
- No mutta, sehän järjestyy kyllä. Miten olisi pieni jumppa? ehdotti äiti.
- Sopii, totesi Rauha.
- Onko se vaikea? Kysyi Onni. – Osaankohan minä?

- Ihan varmasti, totesi äiti.
- No näytä, pyysi Rauha.
- En minä sitä pidä. Se tapahtuu täällä rastilla. Kuunnelkaa tarkkaan, niin tiedätte miten pitää toimia.

Tehdään rauhaan liittyviä sanoja vartalokirjaimilla tai toimimalla:

• Vartalokirjaimet:

Mietitään yhdessä sanoja, joita sana ”rauha” tuo meille mieleen, esim. ilo, onni, hiljaisuus, sovinto, ystävät. Valitaan jokin sana ja tehdään sen kirjaimet omalla keholla seisoen tai yhdessä toisten kanssa, esim. Onni:

O = otetaan omista varpaista kiinni, tulee O.

N = voidaan tehdä lattialla, kolme ihmistä tekee vartaloillaan muodon N. Kolme ihmistä seisoo vierekkäin, nostaa kädet ylös. Kaksi seisoo vastakkain ja kolmas laittaa varpaat toisen varpaiden viereen, ja ottaa käsillään toisen parin ylhäällä olevista käsistä kiinni.

N = Samalla tavalla kuin edellä.

I = Suorana seisten tai maaten lattialla.

• Liikekirjaimet:

Jakaannutaan pieniin ryhmiin. Jokainen ryhmä miettii oman sanan, joka liittyy rauhaan. Ohjaaja tarkistaa, että jokaisella ryhmällä on eri sana. Kukin ryhmä mietti oman sanansa kirjaimille jonkin toiminnan ilman ääntä, esim. näin:

O = ojentaa, jokainen ojentaa käden eteenpäin.

N = nukkua, näytellään nukkuvaa.

N = niistää, jokainen niistää miimisesti.

I = istua.

Jokainen ryhmä esittää oman sanansa kirjain kerrallaan. Muut ryhmät keräävät tekemisien alkukirjaimet ja yrittävät ratkaista sanan. Kesken esityksen ei saa arvata.

Ohjaaja voi esityksen jälkeen kysyä, kuinka moni ryhmä luulee tietävänsä sanan. Jos ryhmiä on monta, hän voi laskea kolmeen ja ryhmät sanovat sanansa yhteen ääneen.

Käsillä tekemistä

Eteisessä kävi kova kuhina. Ei mikään kilpailu, mutta tehtävänä oli hetkeksi aikaa mennä ulos ja tehdä taidetta.

– Tässä mä oon hyvä, totesi Rauha.

– Missä? kysyi Onni.

– Taiteen tekemisessä, tuumasi Rauha. – Isä sanoo aina, että mä olen todella hyvä piirtämään.

– Kuule Rauha, nyt ei piirretä. Kuuntelitko sinä yhtään ohjeita?

– En, kun se on aikuisten tehtävä.

– Niinkö? Sanoiko joku niin, kysyi äiti hymyillen.

– Eeei, mutta niin minä ajattelin, kun teidän aikuisten puheita on joskus vaikea ymmärtää, selitti Rauha.

– Totta, sanoi äiti, mutta sitä kannattaa opetella ja sen saa tehdä ihan rauhassa.

– Hihihihiii, pääsi Onnin suusta, Rauha saa opetella rauhassa. Hyvin sanottu.

– Kiitos, totesi äiti ja jatkoi, siinä sanottiin, että tehdään maataidetta luonnon antimista, kivistä, risuista, lehdistä, ja mitä nyt maasta löydetään.

– Jippii, kiljaisi Onni, sitä minäkin osaan tehdä. Nyt äkkiä pihalle.

– Joo ja sitten takaisin tänne, koska mä näin tuolla yhdessä huoneessa kasan legoja ja musta olisi kiva, jos niillä saisi rakennella.

Vaihtoehto: Ulkona

Miten luonto saa olla rauhassa?

- **Maataide:**

Etsitään perheittäin paikka, mihin taideteos tehdään. Teokseen kerätään ympärillä olevasta maastosta asioita, joita he tahtovat suojella. Teoksen voi rajata oksilla, risuilla, tekemällä hiekkaan viivat jne.

Tai:

Etsitään perheittäin paikka, mihin taideteos tehdään. Miten ihminen saa rauhaa luonnosta? Tehdään oksista ja narusta kehykset. Kehyksien avulla etsitään luonnosta paikkoja, asioita, jotka tuovat heille hyvä mielen.

Vaihtoehto: Sisällä

Legoilla rakennetaan asioita, joille haluaa antaa rauhan luonnossa.

Kaikki soimaan

Oli vuorossa musiikkihetki. Rauha odotti jo malttamattomana, että pääsisi laulamaan. Laulaminen oli hänen mielestään yksi hauskimpia asioita. Mutta, mitä ihmettä? Hetkessä ei laulettu, vaan siellä piti keksiä rytmi ja sille liike. Rauha katsoi Ottoa vähän aikaa.

– En minä osaa, totesi Rauha.

– Osaat sinä, nyt pitää miettiä rauhassa, kannusti Onni.

– Käytät vain mielikuvitusta, kehotti äiti. – Sitä sinulla riittää.

Rauha meni aivan hiljaiseksi. Sitten hänen silmiinsä syttyi valo, ja hän hihkaisi.

– Nyt minä tiedän! Minä keksin sen.

Rauhan suusta kuului wish, wish ja samaan aikaan hän taputti nyrkein rintaansa.

– Loistavaa, tuumasi Onni. Katsopas minun!

Onnin suusta kuului höpö höpö ja samalla hän taputti käsillään vuoron perään molempiin poskiin.

– Tuo on hauska. Onkohan nämä hyvät, kysyi Rauha vähän jännittyneenä, vieressä istuvalta pojalta.

Poika katsoi häntä silmät suurina eikä vastannut mitään. Sitten hän sanoi jotain vieressään istuvalle äidilleen, ja silloin Rauha ymmärsi, että poika ei puhunut Suomea.

– Ne ovat juuri sopivat ja oikeat, totesi ryhmän vetäjä. Nyt katsotaan, kun laiteetaan ne yhdessä soimaan, että mitä saamme aikaan.

Vetäjä toimi ryhmän kapellimestarina. Vuoron perään käytiin kaikki äänet ja liik-

keet läpi. Joitakin vielä harjoiteltiin rauhassa ja sitten tehtiin niitä yhtä aikaa.

Rauhan vieressä istuvalla pojalla oli hauska ääni. Hänen suustaan kuului puuh, puuh ja samalla hän kutitteli kainaloitaan. Rauhaa nauratti, ja nauru tarttui myös poikaan. Silloin Onni kuiskasi hänelle:

– Hassu poika, eikä haittaa, ettei vielä osata toistemme kieltä.

– Ei niin, yhdessä voi tehdä silti, totesi Rauha

- Kun ryhmässä on alle 10 osallistujaa, jokainen voi tehdä oman äänensä, ja sitä harjoitellaan rytmillä, esim. ding ding, pum pum tai shhh shhh.
- Halutessa siihen voi tehdä myös liikkeen vaikkapa taputtamalla kädet yhteen kaksi kertaa, taputtamalla reisiin kaksi kertaa tai heiluttamalla käsiä ylhäällä.
- Ryhmän ohjaaja on kapellimestari, joka näyttää aina sitä lasta, joka tekee äänen tai äänen ja liikkeen.
- Kun ryhmässä on enemmän kuin 10 osallistujaa, voidaan tehdä 2–4 paria tai ryhmää. Jokainen ryhmä voi keksiä tai heille annetaan valmis ääni tai ääni ja liike, jota harjoitellaan rytmillä.
- Kapellimestari antaa vuorot ryhmille aluksi vuorotellen ja mahdollisuuksien mukaan myös monelle ryhmälle yhtä aikaa.

Rupattelu

— **K**oska syödään? kysyi Rauha äidiltä.

– Shhh, puhu hiljempaa, ei noin sovi sanoa, totesi äiti.

– Miksi ei? Minulla on nälkä, totesi Rauha.

– No, järjestäjiä voi vähän harmittaa, sanoi äiti.

– Miksi? kysyi nyt Onnikin.

– No jos he luulevat meillä olevan tylsää, kun vain puhumme ruuasta.

– Eikös ne ole tyytyväisiä, että niiden ruuat kelpaa meille, Onni ihmetteli.

– Hyvä kysymys, sanoi Tuula, illan vetäjä. – Olemme me. Mutta ennen ruokailua minulla olisi teille vielä yksi tehtävä. Siinä saa piirtää ja värittää.

– Jippii! kiljaisivat Onni ja Rauha molemmat, sillä se oli puuha, jota molemmat rakastivat.

He menivät pöytien ääreen, jonne oli laitettu kuvia. Tuula antoi ohjeita:

– Pöydän päällä on kuvia erilaisista arjen tilanteista. Miettikää, kun katsotte kuvaa, miltä kuvan lapsesta tuntuu. Pöydällä on myös ihmisen hahmo. Voitte värittää siihen hahmoon kohdan, missä tunne tuntuu ja sillä värillä, mikä teistä on siihen so-piva. Tehkää rauhassa ja muistakaa, että tässä on olemassa vain oikeita vaihtoehtoja.

Pian oli lapsilla värit käsissään ja kuviin alkoi tulla kohtia, missä tunteet tuntuvat.

Nyt sinä pääset tekemään samaa.

(Kopioi jokaiselle oma kuva, joko kolmesta vaihtoehdosta tai jokaiselle sama.)

Missä tunteet tuntuvat?

Tämä tehdään oman vanhemman kanssa. Katsellaan kuvia ja mietitään, millaisia tunteita kuvan lapsella on. Väritetään kohdat kuvaan, jossa on pelkkä lapsen hahmo, esimerkiksi:

- tyttö ja lätäkkö,
- poika ja tähtiyö tai
- majanrakennus.

Kuvatarina

- Toimintakuvat voi myös laittaa väärinpäin pöydälle. Nostetaan yksi kuva ja aloitetaan tarina. Nostetaan seuraava kuva ja liitetään sen tapahtumat tarinaan. Viimeinen kuva ja sen tarina päättää koko tarinan.

Voinko tehdä toisin?

- Aikuiset saavat haastatella lapsia valmiiden kysymysten pohjalta.
- Kysymykset voivat olla esim. seuravanlaisia:
 - Mikä on sellainen asia, joka sinua harmittaa?
 - Mitkä asiat tuntuvat ikäviltä?
 - Mitä teet silloin, kun tuntuu kurjalta?
 - Mistä asioista tulee riitaa?

- Mitä silloin pitäisi tehdä, kun pahoittaa toisen mielen?
- Mitä silloin voisi tehdä, kun pahoittaa oman mielensä?
- Aikuinen saa ohjeen, että voi kertoa, miten itse ratkaisee riitoja.

Harjoittelun tulos

- Mitä tapahtuu, kun jaksaa harjoitella?
- Video siitä, mitä Jakke Jääkarhulle kävi.
- Video: Harjoittelurauha 1.

Kotimatalla

Oli jo hämärää, kun Onni ja Rauha kävelivät Rauhan äidin kanssa takaisin koti-
ti kotia. Kesken matkan Rauha tarttui Onnia kädestä kiinni, eikä Onni ra-
vistanut sitä irti. Äiti katsoi heitä hymyillen. Ilta oli ollut mukava. Paljon tekemistä,
paljon puhumista ja hyvää iltapalaa. Äidilläkin oli hyvä olo. Hänenkin olisi tehnyt
mieli ottaa jotakuta kädestä kiinni, niin kuin Rauha oli tehnyt äsken.

- Äiti, sanoi Rauha.

- No mitä?

- Minä tykkäsin siitä pojasta, joka kutitteli itseään kainaloista siinä äänijutussa.

- Niinkö?

- Niin, sillä oli hauska hymy ja minusta tuntui, että meistä taisi tulla siinä leikki-
essä kaverit, vaikka se ei osannutkaan vielä Suomea. Me voitaisiin kyllä Onnin kans-
sa opettaa.

- Sehän on hyvä ajatus, totesi äiti. Minä juttelin Arimin äidin kanssa. Voisin pyy-
tää Arimia meille vaikka leikkimään. Jos se onnistuu, niin muistatthän, että oppi-
minen tapahtuu hitaasti.

- Joo joo, totesi Rauha. Eikös se ole ihan sama asia kun Jumalan kanssa?

- Miten niin, ihmetteli äiti.

- No, sinä olet sanonut, että Jumalaakin saa opetella tuntemaan ihan rauhassa ja

siihen on koko elämä aikaa.

– Se on kyllä totta, vastasi äiti.

– Niin ja meidän mummo sanoo, että ystävien kanssa on tärkeää, että saa olla omaa mieltä ja silti voi olla ystävä, selitti Onni.

– Tuokin on totta. Ja kun jutellaan, niin opitaan ymmärtämään toisiamme paremmin. Meidän pitäisi jutella enemmän aina siitä, mikä meitä yhdistää, kuin erottaa toisistamme.

– Me ainakin tykätään molemmat jäätelöstä, sanoi Onni.

– Ja meillä on sama iltarukous, totesi Rauha.

– Me ollaan ystäviä, innostui Onni.

– Me tykätään sun leipomasta pullasta, keksi Rauha.

– Ja minä tykkään teistä molemmista ihan kamalasti ja Jumalakin tykkää. Ja te olette ihan parhaita juuri sellaisena kuin olette, sanoi äiti.

Matka jatkui ja keksittiin lisää. Kotiin tultaessa oli kaikilla hyvä ja rauhallinen mieli. Sinä iltana, kun Rauha meni nukkumaan, hän rukoili, niin kuin aina iltaisin. Sinäkin voit liittyä samaan rukoukseen. Se meni näin:

Rakas Jeesus siunaa meitä.

Anna meille enkeleitä.

Siivillänsä meitä peitä.

Älä meitä koskaan heitä.

Kiitos tästä päivästä.

Se oli kiva.

Aamen.

Rukoile ja työtä tee...

Hartaus tapahtuman loppuun

Miltä tuntuu, kun voi tehdä jotain hyvää toiselle? Jokainen voi näyttää, missä se tuntuu.

Raamattu kertoo, että Jeesus sanoi: ”Minä jätän teille rauhan.”Mitä kaikkea voidaan tehdä, että olisi rauha?

Tässä illassa/tapahtumassa ollaan puhuttu siitä, miten voimme elää rauhassa toisten kanssa. Raamatusta sanotaan, että jokainen voi tehdä hyvää toisille rukouksella heidän puolestaan. Voit rukoilla, kertoa Taivaan isälle omista asioistasi, rukoilla toisten puolesta, kerhokavereiden, perheiden ja sukulaisten puolesta. Ja sellaisten ihmisten puolesta, joita emme ole edes koskaan nähneet emmekä tunne. Voimme rukoilla koko maailman lasten puolesta, vaikka ihan erityisesti niiden puolesta, joiden ympäristössä ja elämässä ei ole rauhallista.

Seurakunta tekee lähetystyötä, että sanoma Taivaan isän rakkaudesta ja rauhan teot maailmassa lisääntyisivät. Me voimme olla mukana tässä, kun otetaan kehoitus rukoilla heti käyttöön.

Rukoillaan laulamalla laulu Kuule Isä taivaan (Laulutuuli 83, virsi 501).

Videot tapahtumaan (linkit)

Harjoittelurauha 1 <https://youtu.be/P0whZJjEuiA>

Harjoittelurauha 2 <https://youtu.be/M0cTE3fszx0>

Jakke rap perhe <https://youtu.be/9EDxrr98HN8>

Väritettävät kuvat (12 kpl)

